

høist uheldig Stat (Hør!), jeg anseer den for at være en Stat, som man ikke bør paalægge igjen, og derfor anseer jeg det for rigtigt, at man søger at skaffe sig — for at benytte mig af et Udtryk, som den ærede Finantsminister tidligere har brugt — et Personal-Kataster — men jeg erkender ikke, at man skal paalægge en Stat for at skaffe sig et Kataster (No!); thi Katastret er til for Skattens Skyld, og Skatten ikke for Katastrets. Jeg antager det desuden for muligt ad en anden Vej at skaffe sig et saadant Kataster, jeg troer navnlig, som det ogsaa tidligere af flere Medlemmer her i Thinget er fremhævet, at vore Communalafgifter trænge til betydelige Reforme, og jeg troer, at man ved at gaae ind paa disse og ved at tage dem alvorligt under Overveielse vilde kunne skaffe sig et saadant Kataster, som man kunde benytte ved fremtidige Paalæg af extraordinære Skatter i vanskelige Dieblif. Denne Vej vilde jeg ønske, at man vilde gaae ind paa, og skulde det da siden vise sig, at ogsaa Statskassen til sine ordinære Udgifter kunde behøve et Tilskud igjennem en ny Stat, saa vilde man igjennem det saaledes tilveiebragte Kataster kunne faae denne Stat paalagt, men indtil det er bevist, kan jeg ikke ansee det for hensigtsmæssigt at vedtage en Stat som den her foreslaede.

Sicherung: Jeg har ventet, at det ærede Medlem, som saameget modsatte sig Lovven iflor, og som vist ikke dengang bidrog til at faae den fremmet, atter iaar vilde fremkomme med Indsigelser fra den samme Side og med omtrent de samme Betragtninger. Han har tilsidst indrømmet, at det vilde være nyttigt og endog meget gavnligt, at vi fik, hvad han kaldte, et Personal-Kataster, men han vilde have den liggende til Brug i paakommende Tilfælde, og vilde ikke have den sat i værk. Men i denne Art Sager, som næsten i alle practiske Forhold, har det saaledes Henslagte, Bogstavet paa Papiret, Intet at betyde, men Experimentet maa til, man maa hende Virksomheden Avinger itræk, før man kan vide, om det virkelig er brugbart. Dersom vi først ere enige om, at et saadant Kataster er nyttigt og nødvendigt, saa maae vi ogsaa være enige om, at i det Dieblif, vi have faaet det,

maa det sættes i Virksomhed og tages i Brug; det maa prøves, men det er ikke alene nødvendigt for at have det paa rebe Haand, for at have det til Brug i paakommende Tilfælde. Det Bigtige og den væsentligste Egenkab ved denne Stat er det, at den træder frem som en Regulator af et gammelt forfaldet Skattesystem, at den kommer til at udjevne de Uligheder, hvormed Skatter, naar de i en Række af Aar have bestaaet uden at lide nogen Forbedring, komme til at hvile paa de forskellige Skatteydere, eller rettere paa dem, som ere istand til at yde Stat. Det ligger i alle menneskelige Forholds Natur, at Enhver unddrager sig de Byrder, som han kan unddrage sig, og derfor maa det ogsaa komme saa, at naar et Skattesystem har bestaaet i en lang Tid, saa have Mange fundet Midler til, skjøndt de have rundelige Indtægter, ja Overflod, dog at unddrage sig i en væsentlig Grad fra alt Bidrag til Staten igjennem Stat (Hør!). Feilen herved i Samsundet er ikke alene den, som allerede i sig selv er betydelig nok, at de, som bedst kunne undvære, Intet yde, og at derved en mindre Indtægt tilflyder Statskassen, men det er en moralisk Feil i Samsundet, at der skal være en Deel Ikke-Vdende, det er en Feil, som i Tidens Længde gaaer ud over disse; man bør værne om dem og sørge for, at de i Tiden komme til at yde lige med og i Forhold til deres øvrige Medborgere, og om denne Stat ikke havde anden Bigtighed, saa havde den netop i dette Dieblif den, paa den Maade at træde mæglende imellem. Det ærede Medlem har meent, at først naar Nøden er, skal Hjælpen søges, og kun derved troer han kan indtræde en god Finantsforvaltning. Jeg er af den fuldkommen modsatte Mening, thi jeg troer, man skal søge Hjælpen itide, og at kun derved kan indtræde en god Finantsforvaltning. Naar man betragter Indtægtsiden i en Finantslov, saa, saalænge der ikke ere Midler forhaanden til at afhjælpe de Uffavn, som Indskrænkninger deri ville tilveiebringe, betænker man sig paa at ophæve selv en maadelig Stat. Man har en Summa af maadelige Skatter, man har dem bestaaende af mange smaa Dele, men om hver enkelt siger man: „nei denne er for lille til at affkaffe og